

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА
МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 6 (49)

Заснований в 1996 році

Рівне – 2013

ББК 74.20

О - 59

УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць.

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 6 (49). — Рівне: РДГУ, 2013. — 210 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних питань викладання іноземної мови за матеріалами доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні проблеми германського та романського мовознавства», проведеної Рівненським державним гуманітарним університетом, та з проблем вищої освіти за матеріалами міжнародної науково-методичної конференції «Вища освіта в Україні: проблеми та перспективи розвитку», яка відбулась у Луцькому національному технічному університеті.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, практичних працівників, викладачів та студентів вищих, професійно-технічних і загальноосвітніх навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Пальчевський Степан Сергійович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Янцур Микола Сергійович – кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Бех Іван Дмитрович – доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України (Інститут проблем виховання АПН України);

Безкорвайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Воробійов Анатолій Миколайович – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Дем'янчук Анатолій Степанович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АНВШ України (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Карпенчук Світлана Григорівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПСН (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Поніманська Тамара Іллівна – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Руденко Володимир Миколайович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету);

Тищук Віталій Іванович – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 4 від 26.04.2013 р.).

Збірник затверджений ВАК України як наукове фахове видання, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з педагогіки (постанова Президії ВАК України №1-05/7 від 9.06.1999 р. та додатки до постанови ВАК України від 11.10. 2000 р. № 1 – 03/8 і від 30.03.2011 р. № 1 – 05/3).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 08.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2013

Y. O. MYKHALCHUK. THE USE OF THERAPEUTIC METAPHORS (PARABLES) IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF MANAGERS

The summary. The article presents a theoretical analysis of the psychological nature of therapeutic metaphors as a means of influence on the self-consciousness of the individual to overcome the anxiety, developing a sense of security, confidence in own abilities, finding hidden and creative resources.

Key words: therapeutic metaphor, parable, means the nomination, trails, expressive effect, psychotherapy.

Одержано редакцією 07.03.2013 р.

УДК: 378.147:81'243'271(07)

Л. В. МОРОЗ, В. М. ТРОФІМЧУК

**КОМУНІКАТИВНА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
СТУДЕНТІВ ПРОФЕСІЙНО-ПРИРОДНИЧОГО СПРЯМУВАННЯ**

Резюме. Стаття присвячена проблемі удосконалення викладання іноземної мови професійного спрямування на немовних факультетах. Доведена ефективність використання комунікативної методики навчання іноземної мови за професійним спрямуванням. Пропонується ширше використовувати проекти, ділові ігри.

Ключові слова. Комунікативна методика, іноземна мова професійного спрямування, комунікація, немовні факультети, студент.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сучасне геополітичне положення України, процес інтеграції у загальноєвропейський економічний і освітній простір висувають нові вимоги до вивчення майбутніми фахівцями іноземних мов. Щоб задовольнити потреби суспільства, необхідні значні якісні перетворення й змістові переорієнтації процесу навчання іноземним мовам у ВНЗ. Вони пов'язані насамперед з оновленням навчальних цілей, принципів, а також методів навчання іноземним мовам, і, як наслідок, посиленням комунікативної спрямованості процесу оволодіння знаннями, уміннями і навичками, необхідними для іншомовної комунікації.

Використання на немовних факультетах комунікативної методики навчання іноземним мовам створює реальні умови для підготовки не просто фахівця певної сфери, а людини, здатної до успішної іншомовної професійної й ділової комунікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Про актуальність пошуків нових методів навчання іноземним мовам і формування окремих аспектів професійної іншомовної компетентності, необхідність комунікативної спрямованості навчання свідчать численні публікації останніх років (І. Анічков, Н. Гез, І. Зимня, С. Ніколаєва, Є. Пасов, Т. Пахомова, О. Пінська, С. Шатілов та ін.). Витоки комунікативного методу навчання закладено у працях Л. Вітгенштейна, В. Матезіуса, Л. Щерби та ін. Концептуальні засади й технології комунікативної методики навчання іноземних мов представлені у працях О.Ветохова, Г. Китайгородської, Є.Пасова та ін. Проте питання застосування комунікативної методики при навчанні іноземній мові на немовних факультетах потребує більш детального дослідження.

Мета статті – розглянути переваги використання комунікативної методики навчання іноземної мови за професійним спрямуванням для студентів напряму природничі науки.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі розвитку лінгвістичної науки важко переоцінити значення комунікативного підходу в процесі вивчення іноземної мови. Комунікативний підхід, який почав широко застосовуватися ще в 70-х рр. ХХ ст., сьогодні став основним критерієм, яким керуються американські, європейські та вітчизняні вчителі. Цей підхід у вивченні іноземної мови продовжує привертати увагу дослідників усього світу (К. Блек, Е. Джойнер, Х. Бессе, Г. Відоусон, Дж. Річардс, Д. Нуан, Р. Мартинова, І. Олійник, В. Вдовін, Н. Кашеева тощо).

Однак не слід розуміти комунікативність у вузькому смислі, адже вона не зводиться лише до спілкування, а передбачає встановлення соціальних контактів, долучення особистості до духовних цінностей інших народів через особисте спілкування і через читання [1, 91]. Тому, використовуючи комунікативний підхід, слід залучати всі види мовленнєвої діяльності: читання, аудіювання, говоріння та письмо.

Крім того, на кожному етапі мовленнєвої діяльності активно розвиваються творчі здібності студентів. Ми підтримуємо думку видатного австралійського вченого Д. Нуана, який стверджує, що в процесі аудіювання та читання творчість студентів виявляється у правильності інтерпретації прослуханого або прочитаного матеріалу, умінні підсумовувати отриману інформацію та демонструвати свою позицію. Виявлення творчості в процесі письма полягає у вмінні структурувати та інтегрувати інформацію, знаходити необхідні ідеї, розвивати та трансформувати їх [4, 36]. А процес говоріння вже за своєю структурою є творчим, оскільки він передбачає майстерність застосування відповідної інтонації, ритму, темпу мовлення, дозволяє студентам не лише вдосконалити вільне володіння мовою, але й виявити виконавчі та міжособистісні здібності, навички в організації свого мовлення та використанні відповідних розмовних формул.

Комунікативна методика навчання базується на принципах мовленнєво-розумової діяльності; індивідуалізації; функціональності; ситуативності; новизни [3].

Комунікативна методика переслідує дві основні цілі:

1. Розвиток умінь і навичок іншомовної комунікації у практиці спілкування.

2. Подолання психологічних бар'єрів перед спілкуванням.

Характерними для комунікативної методики навчання іноземній мові є: обмеження використання рідної мови у навчальному процесі, контекстне оволодіння лексикою, необхідною для конкретної ситуації спілкування, відсутність системності у вивченні граматики.

Інноваційні підходи до вивчення іноземної мови закладено у «Рамкову програму з іноземної мови для професійного спілкування для вищих навчальних закладів України», розроблену на основі новітніх досягнень вітчизняної і зарубіжної педагогіки, психології, лінгвістики і методики викладання іноземних мов, що дозволяє організувати навчальний процес з урахуванням сучасних вимог до професійної підготовки майбутнього фахівця.

До інноваційних засад програми належить, зокрема, формування тематичних мереж для визначення змісту навчального процесу. Тематичні мережі є результатом творчої взаємодії викладачів і студентів, вони складаються під час спільного обговорення між викладачем і студентами. Обидві сторони виходять при цьому з однієї загальної теми і розвивають її в залежності від інтересів у різних напрямках.

Нижче представлена можлива тематична мережа до теми «Охорона навколишнього середовища». При її складанні студенти виявили особливий інтерес до проблем забруднення навколишнього середовища, застосування хімічних добрив у сільському господарстві, шкідливих викидів у атмосферу, питань використання ґрунтових та знешкодження стічних вод тощо.

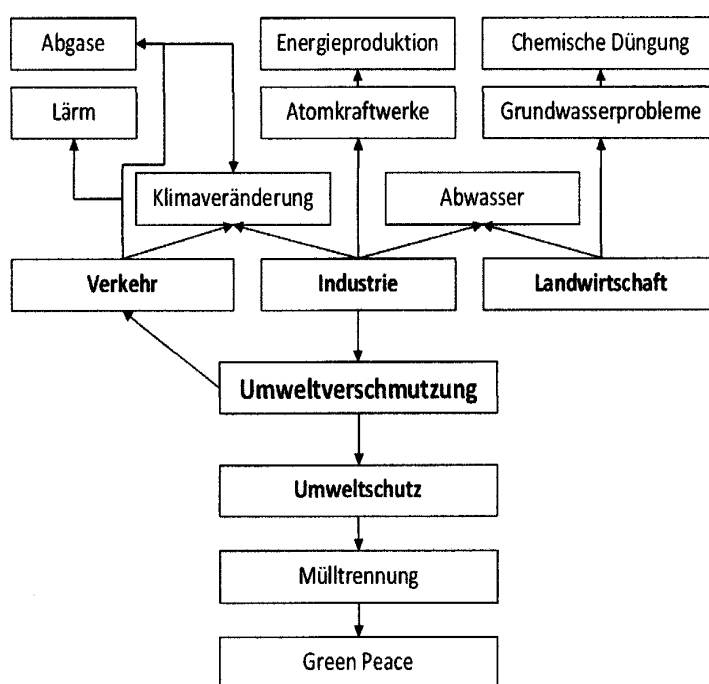

Рис. 1. Тематична мережа «Охорона навколишнього середовища» («Umweltschutz»)

З метою інтеграції формування професійних ключових умінь і навичок у курс вивчення нормативної дисципліни «Іноземна мова (німецька) за професійним спрямуванням» доцільно використовувати підручник. При цьому необхідно враховувати, що рівень попередньої підготовки студентів має відповідати рівню В1 «Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти» [2]. Для майбутніх фахівців в сфері природничих наук важливими є такі уміння: розпізнавання й аналіз завдань; прийняття, відбір, накопичення та передача інформації; уміння приймати й обґрунтовувати рішення, відстоювати їх, але також і відмовлятися від них; уміння працювати вдвох, у групі, в команді arbeiten; уміння працювати самостійно, проявляти ініціативу; уміння адекватно обходитися з критикою [8]. Комунікативна спрямованість навчання іноземній мові забезпечується діалогічними вправами, іграми і пропозиціями проектної роботи. При використанні різних ігрових форм студенти можуть вивчати й повторювати лексику, тренувати вживання термінів тощо.

Для підготовки публічного виступу, доповіді, презентації як одного із видів говоріння до слухачів студенти навчаються складати і використовувати тези, формулювати вступ (створюючи мотивацію до слухання), висловлювати свої думки короткими і чіткими реченнями, пояснювати терміни та складні за змістом фрази, наводити приклади для унаочнення сказаного [8, 147-148]. При цьому використовуються прийоми візуалізації і тренуються відповідні навички. Рекомендується наприкінці виступу спонукати слухачів до запитань, критики чи доповнень.

До умінь, важливих саме для професій природничого напрямку, можна віднести такі: розуміння і використання на практиці інструкцій з експлуатації, правил, приписів, описів матеріалів, машин і знарядь. Фахово-специфічними умінями Д.Леві-Хіллеріх вважає уміння називати, перелічувати, обґрунтовувати, описувати, оцінювати, класифікувати, робити висновки, порівнювати тощо [8, 28].

При виборі навчального матеріалу для проведення комунікативно-орієнтованих занять рекомендується враховувати:

- рівень фахових знань студентів і їхній комунікативний досвід; тематичне, понятійне і фонове наповнення інформаційних блоків навчального повідомлення;
- актуальність дидактичних матеріалів для самостійного виконання професійно-орієнтованих завдань (усна й писемна комунікація).

Найефективнішою формою навчальної комунікативної взаємодії виявилась партнерська робота, під час якої група поділялась на пари. Кожна з них отримувала окреме завдання, яке вона виконувала самостійно. Як правило, всі пари отримували аналогічне завдання, а результати виявлялися різними. Ефективність взаємодії значною мірою залежала від того, як сплановані постановка і розподіл завдань, а також від здатності викладача бути спостерігачем і водночас надавати допомогу без активного втручання у роботу пар. Викладач не контролював спілкування, яке відбувалося між партнерами. Він брав на себе функцію спостерігача-консультанта, готового надати допомогу у разі потреби (тобто, коли за консультацією звернуться студенти).

Таку форму навчальної комунікативної взаємодії використовували для того, щоб:

- надати можливість студентам вільно висловлювати свою думку;
- допомогти їм повірити у власну здібність до продуктивного професійного спілкування;
- навчити встановлювати партнерські взаємини з різними людьми.

Результативною була і робота у групах (корпоративно-групова робота). Така форма співпраці була у нашому дослідженні завжди успішною, якщо виконувались такі умови:

- 1) запропоноване завдання містило проблему, що вимагала аналізу або конструктивного рішення;
- 2) постановка завдання робила комунікацію і співпрацю всередині групи не тільки можливою, але й необхідною.

Під час роботи в групах викладач втрачав монополію на інформацію. Він також переставав бути комунікативним центром, через який відбувається все спілкування, що проходить на занятті. Його роль на занятті зводилась скоріше до консультування, підтримки та допомоги у разі потреби. Для роботи у групах студенти поділялись на міні-групи (4-6 осіб) для дослідження певного питання чи виконання завдання, що є частиною загального завдання навчальної групи. Спільне рішення приймалося після обговорення результатів виконання завдань міні-груп. Таким чином, загальний результат залежав від якості виконаного кожною групою завдання і їх взаємодії між собою. Вимоги до викладача передбачали уміння чітко формулювати постановку завдань для всієї групи та міні-груп і спирання на лідерів міні-груп. Спонтанність при утворенні груп сприяла кращій адаптації учасників спілкування до різних співрозмовників і допомагала підготувати їх до майбутнього професійного спілкування із різними партнерами.

Комунікативна структура роботи у групах надавала можливість залучення до активної співпраці усіх студентів та саморегулювання їхньої оптимальної участі у співробітництві.

Комунікативна методика занять з іноземної мови передбачає:

- оволодіння культурно-мовленнєвими нормами іноземної мови;
- формування уміння грамотно і правильно обирати мовні засоби відповідно до завдань професійного спілкування;
- усвідомлення стильових особливостей усної і писемної професійно-орієнтованої комунікації;
- оволодіння поведінковими уміннями в різних ситуаціях професійного спілкування;
- оволодіння уміннями і навичками публічних виступів.

Підібрані завдання були спрямовані на:

- збагачення словника (включаючи фразеологізми, професіоналізми, штампи офіційно-ділового стилю мовлення);
- засвоєння граматичних структур та практичне їх використання;
- коригування фонетичних похибок;
- адекватність використання мовних засобів;
- стильову відповідність висловлювання;
- чітке структурування монологічного та діалогічного говоріння;
- побудову логічної послідовності висловлювання; засвоєння мовленнєвих засобів аргументування власної позиції; оволодіння нормами мовленнєвого етикету.

Комунікативно-діяльнісна спрямованість навчання іноземній мові професійного спілкування означає, що фаховий, методично-стратегічний і соціально-орієнтований аспекти навчання є взаємозумовленими та взаємопов'язаними і мають практичне застосування. Такий підхід формує у студента здатність до самостійного навчання, спілкування і роботи в групі, до самокритики й відповідальності, сприяє набуттю студентами умінь, необхідних для професійної діяльності. Професійна і фахова спрямованість навчання розглядалась в тому сенсі, що фахові знання й уміння зумовлюють відповідну мовленнєву та соціальну діяльність, адже мова професії пов'язана, з одного боку, зі спілкуванням, типовим для багатьох сфер професійної діяльності людини, а з іншого – зі специфічним фаховим спілкуванням. При відборі навчального матеріалу враховувались схожість та відмінності між рідною культурою та культурою іншомовних країн. Заняття з урахуванням міжкультурних аспектів навчало студентів сприймати «чуже», порівнювати «своє» й «чуже», знаходити відповідності і

розбіжності. Студенти вчилися виявляти й використовувати національно забарвлені сталі мовні засоби і долати міжкультурні непорозуміння у повсякденних та професійних ситуаціях спілкування. Спільне розуміння цілей і цінностей стало фактором інтенсифікації навчального процесу. Такі заняття активізували попередні знання і вміння студента, розвивали його здатність до співпраці, творчість, ініціативність; сприяли його активній участі у навчальному спілкуванні; формували здатність до повноцінної іншомовної комунікації.

Автономне навчання передбачало, що студенти вчать засвоювати технології та стратегії навчання, самостійно підходити до вирішення проблем, переносити набуті знання і стратегії на інші сфери діяльності. Автономне навчання є основою усвідомленого самостійного неперервного навчання і формує гнучку реакцію на можливі професійні зміни [4, 14-16].

Висновки. Комунікативно-діяльнісна спрямованість занять з іноземної мови сприяє усуненню суперечностей між природним спілкуванням у соціумі та штучним спілкуванням на заняттях і дозволяє інтегровано тренувати комунікативні вміння для вільного застосування їх студентами у реальних ситуаціях. З цією метою особливу увагу слід приділяти таким формам організації навчальної діяльності студентів, як рольові й ділові ігри, робота в групах, проектна діяльність. Вони допомагають формувати функціональну грамотність, виробляти навички побудови логічного висловлювання, закріплюють стійкі навички функціонально-правильного професійно-орієнтованого усного і писемного мовлення.

Перспективи подальшого дослідження пов'язані з вивченням проблем, які виникають при використанні комунікативної методики навчання іноземним мовам (відсутність системності при вивченні граматичного матеріалу, схильність до кліше і відповідно утруднення при спілкуванні у нестандартних ситуаціях тощо) і пошуком засобів їх подолання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ветохов О. М. Актуальні питання комунікативного навчання іноземних мов / О. М. Ветохов // Педагогіка і психологія. – 2006. – №1. – С.91-98.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. українського видання С. Ю.Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 116 с.
3. Пассов Е. И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению / Е. И. Пассов. – М.: Просвещение, 1985. – 208 с.
4. Рамкова програма з німецької мови для професійного спілкування для вищих навчальних закладів України / С.М. Амеліна, Л. С. Аззоліні, Н. Є. Беньямінова [та ін.]. – К.: Ленвіт, 2006. – 90 с.
5. Современный словарь по педагогике / сост. Е. С. Рапаевич. – Мн.: Современное слово, 2001. – 928 с.

Л. В. МОРОЗ, В. М. ТРОФИМЧУК. КОМУНІКАТИВНА МЕТОДИКА ОБУЧЕННЯ ІНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ СТУДЕНТОВ ПРОФЕСІОНАЛЬНО-ЕСТЕСТВЕННОГО НАПРАВЛЕНИЯ

Резюме. Стаття посвячена проблеме совершенствования преподавания иностранного языка профессиональной направленности на неязыковых факультетах. Доказана эффективность использования коммуникативной методики обучения иностранному языку. Предлагается более широко использовать проекты, деловые игры.

Ключевые слова: коммуникативная методика, иностранный язык профессиональной направленности, коммуникация, неязыковые факультеты, студент.

L. V. MOROZ, V. M. TROFIMCHUK. THE COMMUNICATIVE METHOD OF TEACHING A FOREIGN LANGUAGE TO STUDENTS FOR THE PROFESSIONAL NATURE STUDIES PURPOSES

The summary. The article deals with the teaching of foreign languages mastering problem at non-language faculties for professional purposes. The effectiveness of communication approaches in the process of foreign languages teaching is proved. It is proposed the wider usage of projects, business-games.

Key words: communicative approach, foreign language for professional purposes, communication, non-language faculties, student.

Одержано редакцією 21.03.2013 р.

УДК: 378: 84' 72608: 55 [287: 41' 1335]

О. Ю. НАБОЧУК

СТАНОВЛЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Резюме. В статті проаналізовано особливості функціонування навчально-наукових комплексів “школа – коледж – університет”. Розкрито сутність екологічної культури особистості. Окреслено передумови формування екологічної культури майбутнього педагога.

Ключові слова: навчально-наукові освітні комплекси, екологічна культура, передумови формування екологічної культури.

Постановка проблеми. Проблема формування екологічної культури педагога досить гостро виникла у ХХ столітті, відколи людство стало усвідомлювати згубні наслідки своєї діяльності, які призвели до екологічної кризи в цілому світі. Прояви цієї кризи ми спостерігаємо у самих різноманітних сферах життєдіяльності:

З М І С Т

Розділ 1. ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У КОНТЕКСТІ ОСОБИСТІСНО ЗОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ТА ДІАЛОГУ КУЛЬТУР.	3
ПЕРЕДМОВА.	3
<i>Антоненко Н.Є.</i> Навчання іноземної мови у світлі теорії множинного інтелекту Г. Гарднера.	4
<i>Безкоровайна О.В.</i> Інтерактивні технології навчання іноземної мови у контексті парадигми особистісно зорієнтованої освіти.	6
<i>Бігунова С.А., Зубілевич М.І.</i> Використання символічних власних імен-антропонімів при вивченні лексичних одиниць.	11
<i>Бойко Н.Г.</i> Засоби формування міжкультурної компетенції учнів на уроці іноземної мови в середній школі.	14
<i>Ветрова І.М.</i> Контекстний підхід у навчанні майбутніх учителів іноземної мови.	17
<i>Воробйова Л.М.</i> Мовленнєве спілкування як засіб навчання іноземної мови.	21
<i>Гасва Н.І.</i> Методична організація вправ для навчання читання за принципом типології.	23
<i>Горобець І.А.</i> Формування особистісної культури викладача іноземної мови в контексті діалогічного мислення.	26
<i>Гронь Л.В.</i> Організація підготовчої роботи до вільного переказу іншомовного тексту.	28
<i>Губіна А.М.</i> Проблеми розвитку креативності у студентів технічних спеціальностей засобами технології проектування.	31
<i>Джавва Н.А.</i> Робота з літературними текстами на занятті з німецької мови як іноземної.	34
<i>Дзюбишина Н.Б.</i> Стратегії навчання іноземних мов як лінгводидактична проблема.	36
<i>Забіяка І.М.</i> Особливості впровадження інтернет-технологій в організацію самостійної роботи при вивченні іноземної мови.	40
<i>Касаткіна О.В.</i> Особливості формування мовної особистості у контексті діалогу культур.	43
<i>Кочубей О.С.</i> Шляхи формування усної перекладацької компетентності студентів-філологів.	45
<i>Лавриненко О.Л.</i> Гендерні особливості мовних якостей студентів у процесі викладання іноземної мови.	49
<i>Лобанова С.І.</i> Взаємозв'язок між особливостями навчально-виховної системи та природним і соціальним середовищем у римському суспільстві родового періоду.	52
<i>Мазурок О.М.</i> Мотиваційно-смілова готовність майбутнього вчителя іноземної мови до виконання професійної діяльності.	55
<i>Мартинюк А.П.</i> Психолого-педагогічна проблема формування комунікативних навичок у студентів технічних спеціальностей засобами методу проекту на заняттях з іноземної мови.	57
<i>Мезін В.Г.</i> Назви вправ у навчанні англійської мови.	60
<i>Михальчук Н.О., Івашкевич Е.З.</i> Комунікативно зорієнтоване навчання підлітків іноземної мови: теоретико-методологічний дискурс.	63
<i>Моїсєєва О.С.</i> Формування професійної культури майбутнього вчителя іноземної мови.	68
<i>Михальчук Ю.О.</i> Використання терапевтичної метафори (притчі) у професійній підготовці менеджера.	70
<i>Мороз Л.В., Трофімчук В.М.</i> Комунікативна методика навчання іноземної мови студентів професійно-природничого спрямування.	74
<i>Набочук О.Ю.</i> Становлення екологічної культури майбутнього педагога в сучасних умовах функціонування вищої освіти.	77
<i>Павловська Л.О.</i> Застосування методу логіко-семіотичних опозицій у прагмасемантичному вивченні вербальних формул побажань різноструктурних мов.	81
<i>Палій В.П.</i> Особливості взаємодії лексики та граматики в навчанні французької мови.	84
<i>Перішко І.В.</i> Роль іноземної мови у процесі професійної підготовки менеджерів з туризму.	86
<i>Середюк Л.А.</i> Моделювання мовленнєвих ситуацій на уроках іноземної мови як фактор інтенсифікації навчання.	88
<i>Станіславчук Н.І.</i> Відбір англомовного країнознавчого текстового матеріалу для формування усномовленневої компетенції старшокласників.	91
<i>Столярчук О.В.</i> Ділова гра на уроках німецької мови як засіб професійного самовираження старшокласників у загальноосвітніх навчальних закладах у контексті особистісно зорієнтованого підходу.	93
<i>Третьякова К.В.</i> Формування самоосвітньої компетенції в процесі вивчення латинської мови.	96
<i>Фрідріх А.В.</i> Формування крос-культурної компетентності студентів-філологів у контексті діалогу культур.	98
<i>Шовковий В.М.</i> Система навчання класичних мов у контексті загальної теорії систем.	101
<i>Шульжук Н.В.</i> Пріоритетні підходи до вивчення мовних одиниць в аспекті сучасних наукових лінгвістичних парадигм.	104
<i>Юрків А.Я.</i> Педагогічні засади здійснення категорії оцінки та способів її вираження у сучасній французькій мові.	108

<i>Яцюрик А.О.</i> Теоретико-методичні засади вивчення особистісних корелятив креативності людини.	110
Розділ 2. ВИЩА ОСВІТА В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.	113
ПЕРЕДМОВА.	113
<i>Білоус Т.Л.</i> Залежність рівня підготовленості майбутніх працівників органів внутрішніх справ до професійної діяльності від їх емоційного стану.	113
<i>Варецька О.В.</i> Розвиток соціальної компетентності вчителя початкових класів в умовах соціокультурного середовища сільської школи.	118
<i>Горобець Т.В., Шкоба В.А.</i> Модель організаційно-методичного забезпечення практики студентів педагогічного коледжу відділення «Музичне мистецтво» в дошкільних навчальних закладах.	123
<i>Гулай О.І.</i> Акмеологічні та синергетичні засади неперервного навчання майбутніх будівельників.	126
<i>Димар Н.М., Поліник С.І., Романенко О.В.</i> Значення біоетики у формуванні природничо-наукової компетенції при вивченні біології.	131
<i>Долуда А.В.</i> Формування цілей навчання проектуванню харчових підприємств майбутніх інженерів-технологів.	134
<i>Єршова Л.М.</i> Формування системи виховних ідеалів міщанського стану підросійської України.	136
<i>Зарицька А.А.</i> Сутність та структура готовності до професійної самореалізації майбутнього вчителя музики.	141
<i>Гльмінська О.О.</i> Структурування змісту навчання майбутніх інженерів-технологів з технології хлібобулочних виробів.	144
<i>Кирмач Г.А.</i> Цінність іншої людини: аналіз поняття.	147
<i>Козіброцький С.П., Файдевич В.В.</i> Технологія конструювання навчального процесу фізичної культури.	152
<i>Козяр М.М., Сасюк З.К.</i> Опорні кресленики як ефективний інноваційний засіб вивчення правил нанесення розмірів.	154
<i>Колосова Л.М.</i> Організаційно-педагогічні умови підвищення ефективності управління професійним розвитком методистів районних (міських) науково-методичних установ.	158
<i>Кравчук М.Г., Головченко О.В., Жгут О.А., Романенко О.В.</i> Реалізація принципу наступності в процесі засвоєння базових біологічних знань студентами-медиками.	161
<i>Лепкий М.І., Подоляк В.М., Саварин П.В.</i> Оцінка готовності студентів-магістрів вищого технічного навчального закладу до педагогічної діяльності.	165
<i>Олексів Н.А.</i> Теоретичні засади організації самостійної роботи студентів вищих технічних навчальних закладів.	167
<i>Павленко О.М.</i> Проблема джазової імпровізації у змісті інструментально-виконавської підготовки майбутнього вчителя музики.	171
<i>Падалко А.М., Падалко Н.Й.</i> Педагогічні аспекти міжпредметної взаємодії в процесі багаторівневої підготовки майбутніх інженерів-електриків.	173
<i>Полухтович Т.Г.</i> Участь вищої освіти України в Болонських перетвореннях.	177
<i>Поніманська Т.І.</i> Динаміка формування готовності студентів до гуманістичного виховання дітей старшого дошкільного віку.	179
<i>Потапюк Л.М., Потапюк І.П.</i> Докторські програми як складова модернізації системи вищої освіти в Україні.	186
<i>Романовська Т.І., Левчук Н.І.</i> Організація освіти у вищій школі.	189
<i>Руда О.Ю.</i> Деякі аспекти інтеграції знань студентів у процесі вивчення біологічних дисциплін у медичних вищах.	191
<i>Триндюк В.А.</i> Академічна мобільність студентської молоді Волині: проблеми та перспективи розвитку.	193
<i>Щербініна О.М.</i> Методологічні засади інструментально-виконавської підготовки музиканта-педагога в системі мистецької освіти.	196
<i>Янцур М.С.</i> Профорієнтаційна підготовка майбутніх педагогів у системі вищої освіти.	199
<i>Відомості про авторів.</i>	206